

Crna Gora
Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 09-12-040/22-7809/2

Podgorica, 19.04.2022. godine

MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE, KULTURE I SPORTA
- n/r ministarke, gospođe prof. dr Vesne Bratić -

Poštovana gospođo Bratić,

Povodom *Predloga uredbe o bližim kriterijumima, načinu i postupku za ostvarivanje prava na povraćaj dijela utrošenih sredstva za proizvodnju kinematografskog djela*, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

Dostavljenim Predlogom uredbe stvaraju se uslovi za veći broj inostranih snimanja na način da se domaćem producentu daje mogućnost da namjenski osnuje zasebno pravno lice za potrebe realizacije konkretnog filmskog projekta. Sa druge strane Filmski centar na taj način ima bolji uvid u troškove produkcije ostvarene u Crnoj Gori, a samim tim i troškove povraćaja dijela uložениh sredstava za snimanje kinematografskog dijela. Uredbom je predviđeno da se troškovi avio karata prihvataju isključivo ako je avio prevoz nastao korišćenjem usluga nacionalnog avioprevoznika, kao i da se revizorski izvještaj sačinjava pregledom svih troškova, a ne na osnovu uzorka, kako je do sad bila praksa.

Na tekst Predloga uredbe i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

U Izvještaj o analizi uticija propisa navedeno je da za implementaciju predloženog akta nijesu potrebna dodatna sredstva u budžetu, već će se privlačenjem inostranih produkcija ostvariti benefiti, koji direktno utiču na veću turističku posjetu i stavljaju akcenat na promociju Crne Gore kao povoljne filmske destinacije.

Shodno Uredbi o bližim kriterijumima, načinu i postupku za ostvarivanje prava na povraćaj dijela sredstava utrošenih za proizvodnju kinematografskog dijela postupak povraćaj sredstava sprovodi JU Filmski centar, a sredstva za povraćaj sredstava obezbeđuju se u budžetu organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.

Zakonom o budžetu za 2022. godinu kod potrošačke jedinice Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, na aktivnost Upravljanje i administracija Ministarstva finansija i socijalnog staranja, na izdatku 4319 - Ostali transferi institucijama, planirana su sredstva u iznosu od 200.000,00 €, i između ostalog odnose se na povraćaj dijela sredstava utrošenih za proizvodnju kinematografskog dijela.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja nema primjedbi na *Predlog uredbe o bližim kriterijumima, načinu i postupku za ostvarivanje prava na povraćaj dijela utrošenih sredstva za proizvodnju kinematografskog djela*, uz napomenu da je zahtjeve za povraćaj potrebno uskladiti sa sredstvima koja su planirana za navedene namjene u 2022. godini, dok će sredstva neophodna za realizaciju Uredbe u narednim godinama biti predmet razmatranja prilikom procesa izrade godišnjeg zakona o budžetu.

S poštovanjem,

MINISTAR
Milojko Spajić

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

JU Filmski centar Crne Gore

Ministastvo prosvjete, nauke, kulture i sporta

NAZIV PROPISA

Uredba o bližim kriterijumima načinu i postupku za ostvarivanje prava na povraćaj dijela utrošenih sredstava za proizvodnju kinematografskog djela

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Na osnovu dosadašnje prakse sprovođenja predmetne Uredbe zaključeno je da je inostranim producentima potrebno omogućiti da ostvare dio troškova proizvodnje kinematografskog djela u periodu pripreme projekta na teritoriji Crne Gore (pretprodukcije) i na taj način ih ohrabriti da u našoj zemlji ostvare veću potrošnju. Osim toga, ovim aktom se predviđa i mogućnost osnivanja zasebnog pravnog lica za potrebe realizacije filmskog projekta, što Centru daje mogućnost da ostvari bolji uvid u troškove produkcije ostvarene u Crnoj Gori, a motiviše inostrane producente da snimaju u Crnoj Gori jer bi se na taj način novo pravno lice bavilo samo njihovim projektom.
- Inostrani producenti u cilju praćenja realizacije projekta i potrošnje sredstava zahtijevaju od crnogorskog koproducenta osnivanje novog pravnog lica. To svakako odgovara i crnogorskom koproducentu koji imaju više aktivnih projekata, te im predložena Uredba omogućava lakše praćenje priliva i odliva sredstava i ukupnih troškova proizvodnje kinematografskog djela u Crnoj Gori.
- Neusklađenost postojeće Uredbe sa međunarodnim praksama u realizaciji inostranih filmskih projekata, što može rezultirati manjim interesovanjem inostranih producenata za snimanje u Crnoj Gori. Postojeću Uredbu inostrani producent može posmatrati kao biznis barijeru, što bi značilo da bi bio razlog da umjesto u Crnoj Gori snimanje realizuje u nekoj od susjednih zemalja.
- Kompletan filmski sektor u Crnoj Gori ima direktne benefite od inostranih filmskih projekata koji se realizuju u Crnoj Gori, tako da bi njihovim smanjenim brojem bio pogođen kompletan sektor. Uz to, direktne benefite ostvaruje i turistička privreda, posebno u mjesecima van sezone, kada se ovi projekti najčešće i realizuju, što bi stvorilo efekat trajanje sezone od godinu dana.
- Bez promjene propisa, zemlje regiona bi imale najviše benefita jer bi se inostrane produkcije okrenule njima umjesto Crnoj Gori, koja bi u tom smislu „kaskala“ za regionom.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Predloženim propisom daje se mogućnost domaćem producentu da osnuje zasebno pravno lice, namjenski osnovano za potrebe realizacije datog inostranog filmskog projekta, što je u skladu sa međunarodnih praksama pri snimanju inostranih produkcija koje inostrani producenti očekuju i u našoj zemlji, s obzirom na to da im je ta mogućnost data u zemljama regiona, prevashodno Srbiji i Hrvatskoj. Istovremeno, to Centru daje mogućnost da kroz poslovanje novog pravnog lica ostvari bolji uvid u troškove produkcije ostvarene u Crnoj Gori, a samim tim i troškove povraćaja dijela uloženi sredstava za snimanje kinematografskog djela (tzv. cash rebate). Donošenje ovog propisa omogućuje stvaranje uslova za realizaciju većeg broja inostranih snimanja i ostvarivanje većeg stepena potrošnje, kao i angažovanja domaće radne snage i usluga iz velikog broja sektora.
- Ovi ciljevi su u potpunosti usklađeni sa Nacionalnim programom za razvoj kinematografije 2018-2023, usvojenim na sjednici Vlade CG 28.06.2018 godine, u kojoj je jak akcenat stavljen na promociju Crne Gore kao povoljne filmske destinacije za inostrane filmske projekte.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

- Za ispunjenje cilja koji se želi postići predloženom Uredbom, odnosno za stvaranje uslova za veći broj inostranih snimanja i ostvarivanje većeg stepena potrošnje, kao i angažovanja domaće radne snage iz velikog broja sektora, ne postoji druga moguća opcija, već se izmjenom i dopunom važeće Uredbe stvaraju uslovi za ispunjenje navedenih ciljeva. Prilikom pripreme Uredbe razmatrana je "status quo", regulatorna i neregulatorna opcija. U slučaju zadržavanja "status quo" opcije inostrani producent bi mogao da je tumači kao biznis barijeru i samim tim odluči da snimanje realizuje u nekoj od susjednih zemalja koje su ovu problematiku već riješile na sličan način (Hrvatska predstavlja dobar primjer). Posljednično, gubitkom inostranim snimanja na gubitku bio bio i kompletan filmski sektor u Crnoj Gori. Takođe, status quo bi imao negativne implikacije na turističku privredu, koja od povećanog broja inostranih snimanja ima direktne benefite. Postojeće rješenje inostrani producent može posmatrati kao biznis barijeru, što bi bio razlog da umjesto u Crnoj Gori snimanje realizuje u nekoj od susjednih zemalja.
- Predloženim aktom se stimuliše razvoj svih grana privrede, a naročito razvoj crnogorske kinematografije, u skladu sa Zakonom o kinematografiji i Nacionalnim programom razvoja kinematografije. Imajući u vidu da je za postizanje utvrđenih ciljeva neophodan pravni osnov, Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta se opredijelilo za regulatornu intervenciju, kroz izmjenu i dopunu Uredbe. Dakle, jedina opcija za ispunjavanje ciljeva i prevazilaženje postojećih problema je regulatorna opcija, kako bi se kroz predložene izmjene i dopune Uredbe, sad+vladala administrativna i privredna prepreka i omogućio veći broj inostranih snimanja u CG, u skladu sa uporednom praksom iz regiona, koji već imaju implementirane odredbe u svojim zakonskim i podzakonskim rješenjima.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

- Direktne benefite će u najvećoj mjeri osjetiti domaći producenti iz razloga što se primjenom datih izmjena Uredbe očekuje povećano interesovanje za snimanje u Crnoj Gori inostranih producenata, prevashodno iz SAD. S obzorim na to da su inostrani producenti u zakonskoj obavezi da prilikom realizacije filma u Crnoj Gori angažuju i domaćeg producenta (ili producenatsku kuću), očekujemo povećan obim posla za domaće producente. Indirektno, turistička privreda će ostvariti dodatne prihode od boravka inostranih ekipa u Crnoj Gori, posebno u mjesecima van sezone, kao i brojne povezane djelatnosti (zanatske, transportne i brojne druge uslužne djelatnosti). Ovakvi projekti pored navedenog podrazumijevaju angažovanje velikog broja prevodilaca, medicinskog osoblja, automehaničara, majstora za rasvjetu, ton, i ostalog tehničkog osoblja, raznih građevinskih mašina, turističkih agencija, avio prevoznika, kao i potrošnju velike količine građevinskih materijala, angažovanje osoblja iz oblasti filmske produkcije. Precizirano je da se kao ukupni troškovi proizvodnje kinematografskog djela u CG priznaju samo troškovi avio prevoza nastali korišćenjem usluga nacionalnog avio prevoznika, što postojećom Uredbom nije slučaj. Drugim riječima ne postoji segment koji ne bi osjetio benefite. Ne predviđamo negativne uticaje.
- Promjena propisa neće izazvati troškove već samo dodatne prihode.
- Predloženi akt ne iziskuje troškove.
- Izmjene Uredbe bi u znatnoj mjeri olakšala poslovanje inostranim producenatskim kućama u Crnoj Gori, a posljedično i domaćim producentima, što bi uticali na stvaranje novih privrednih subjekata (producerskih kuća za proizvodnju filmova) kao i na tržišnu konkurenciju. Veći broj inostranih snimanja doveo bi do osnivanja novih producenatskih kuća koji bi bile motivisane da budu konkurentne na tržištu. Posebno je bitno istaći da bi to dovelo do razvoja deficitarnog kadra u kinematografiji (šarferi, gaferi, švenkeri, sekretarica režije, asistent direktora fotografije) i njihovog angažovanja. Kada je u pitanju uporedna praksa sa zemljama regiona ističemo činjenicu da je za navedena radna mjesta usljed porasta broja inostranih snimanja u Srbiji iznos nadoknade po danu dostigao 150,00€.
- Ne postoje administrativna opterećanja i biznis barijere. Implementacijom propisa će se ostvariti veći prihodi za budžet Crne Gore. Uporedna praksa iz zemalja regiona, prije svega Hrvatske i Srbije, ukazuje na veoma značajne prihode od inostranih snimanja (Hrvatska je u posljednjih 10 godina od toga prihodovala preko 200 miliona eura, dok je Srbija samo za posljednjih 6 godina prihodovala približno istu sumu). Benefiti se multiplikuju kada u obzir uzmemo realizaciju renomiranih inostranih filmskih projekata (u slučaju Hrvatske „Igre prijestola“ i „Ratovi zvijezda“, u Srbiji „Minamata“ sa Džoni Depom) koji direktno utiču na veću turističku posjetu zemlji u kojoj je dati projekat sniman. Strateško je opredjeljenje Crne Gore da se u regionu nametne kao najpoželjnija filmska destinacija upravo za ovaj nivo filmskih projekata.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija i socijalnog staranja na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- Za implementaciju predloženog akt nijesu potrebna dodatna sredstva u Budžetu, iz razloga što je njegova primjena isključivo vezana za zahtjeve. Konkretno, snimanja koja ne prelaze iznos od 100.000,00€, u ukupnim troškovima proizvodnje kinematografskog djela predviđenim Uredbom, ne mogu biti predmet za povraćaj sredstava. Dalje, ukoliko inostrani producent bude zainteresovan da snima u CG treba djelovati stimulatивно, kako bi ostvario što veću potrošnju. Filmski centar se bori

Uredbe su nešto što zemlje regiona već imaju te nam dodatno otežava da privučeno inostrane producente za snimanje.

- Sredstva se planiraju u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja u skladu sa Uredbom te iznos nije limitiran već se po zahtjevu vrši isplata iz budžete. Višestruki benefiti po ekonomiju i privredu uopšte doveli bi do povećanja prihoda u svim sferama, od nabavke građevinskog materijala, angažovanja kadrova iz različitih oblasti do hotelskih smještaja u različitim djelovima CG, kateringa, renta cara, zakupa objekata, pokretne i nepokretne imovine samim tim i povećanje BDP-a.
- Ukoliko dođe do eventualne realizacije nekog filmskog projekta, u tom slučaju u odnosu na iznos već pomenutih kvalifikovanih troškova (sredstva koja su inostrani producenti potrošili u Crnoj Gori prilikom realizacije projekta), od utrošenih sredstava im se vraća iznos od 25% utrošenih sredstava, a što je u skladu sa važećom Uredbom.
- Predloženim propisom se ne stvaraju međunarodne finansijske obaveze.
- Sredstva se obezbjeđuju u kontinuitetu, sve dok traje program podsticajnih mjera (tzv. cash rebate), i to po zahtjevu za povraćaj, tako da se unaprijed ne može znati iznos sredstava za kvalifikovanu potrošnju
- Nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze
- Implementacijom propisa će se ostvariti veći prihodi za budžet Crne Gore. Uporedna praksa iz zemalja regiona, prije svega Hrvatske i Srbije, ukazuje na potencijalno veoma značajne prihode od inostranih snimanja (Hrvatska je u posljednjih 10 godina od toga prihodovala preko 200 miliona eura, dok je Srbija samo za posljednjih 6 godina prihodovala približno istu sumu). Benefiti se multiplikuju kada u obzir uzmemo realizaciju renomiranih inostranih filmskih projekata (u slučaju Hrvatske „Igre prijestola“ i „Ratovi zvijezda“, u Srbiji „Minamata“ sa Džoni Deppom) koji direktno utiču na veću turističku posjetu zemlji u kojoj je dat projekat sniman. Strateško je opredjeljenje Crne Gore da se u regionu nametne kao najpoželjnija filmska destinacija upravo za ovaj nivo filmskih projekata.
- Nije korišćena metodologija prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda
- Problemi su postojali iz razloga što crnogorski koproducent isti žiro račun i firmu koristi za više međunarodnih projekata što otežava praćenje potrošnje kvalifikovanih troškova, iz kojeg razloga se i predlaže izmjena važeće Uredbe
- Nisu postojale sugestije Ministarstva finansija i socijalnog staranja
- Nije bilo primjedbi

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

- U donošenju ovih izmjena korištena je uporedna praksa iz zemalja regiona koje imaju razvijeniji filmski sektor i saradnju sa inostranim producentima i koje su u određenim trenucima na sličan način mijenjale predmetne Uredbe (prevažodno Srbija) kako bi privukle veći broj inostranih filmskih projekata
- Srodne institucije iz Srbije i Hrvatske kroz neformalne konsultacije
- Prihvaćene su sve sugestije koje su primjenljive na zakonodavstvo Crne Gore i koje su u skladu sa postojećim Zakonom o kinematografiji

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Nema prepreka za implementaciju propisa
- Postojeće pravno lice koje se bavi proizvodnjom filmova osnovati novo pravno lice koje će se baviti konkretnim projektom.
- Blagovremena, kvalitetna i efikasna kontrola praćenja potrošnje kvalifikovanih troškova u Crnoj Gori; jednostavnije funkcinisanje domaćeg koproducenta i inostranog producenta, što podsticajno djeluje na povećanje broja snimanja u Crnoj Gori i rasterećuje i pojednostavljuje administraciju na projektu, a što je jedna od glavnih zamjerki inostranih producenata
- Filmski centar Crne Gore i Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta

Datum i mjesto

Bećina

Branić